

8. 7. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny

Kauza Tomáše Jiřikovského vyvolala politický otřes, zahájení různých souvisejících řízení a velké množství odborných i laických komentářů. Pokud jde o vrácení datových nosičů, nebylo však zdaleka veřejně řečeno vše. Odpovědnost za vrácení totiž nelze jednoduše shodit na jednu osobu.

Role Nejvyššího soudu

Neprávem upozadován bývá zásah Nejvyššího soudu a jeho význam pro celou kauzu. Ačkoli je pravdou, že Nejvyšší soud čistě formálně vzato nerozhodl o vrácení datových nosičů [\[1\]](#), ve skutečnosti na tom měl lví podíl.

Klíčovým je usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. července 2023, sp. zn. 11 Tdo 324/2023, ve kterém se Nejvyšší soud vyjadřoval k podmínkám pro případné vrácení datových nosičů:

*„67. Na základě provedeného dokazování tak bylo třeba, aby soud prvního stupně dospěl k **jednoznačnému** závěru, že jednotlivé věci představují nástroj trestné činnosti ve smyslu § 135a tr. zákoníku, popřípadě její bezprostřední či zprostředkovaný výnos podle § [...] Takové podmínky však – jak Nejvyšší soud zjistil – nebyly splněny.“*

(zvýrazněno autorem článku)

Nejvyšší soud výslovně uvedl, že nižší soudy musejí dojít k „jednoznačnému závěru“ (!!!), že v datech jsou schované bitcoiny [\[2\]](#). A když nejdou data přečíst, tak „jednoznačný závěr“ nebude prakticky nikdy – to je snad logické.

*„74. Z argumentace stížnostního soudu je rovněž možno dovodit, že tento měl za splněnou podmínku podle § 101 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, totiž že dané věci ohrožují bezpečnost lidí nebo majetku, popřípadě společnosti, anebo hrozí nebezpečí, že budou sloužit ke spáchání zločinu, avšak uvedený závěr podle Nejvyššího soudu opět nelze aplikovat paušálně, **bez bližšího zkoumání obsahu jednotlivých zajištěných elektronických zařízení** [...]“*

Opět: bez bližšího zkoumání obsahu dat rozhodnout o smazání nejde. A protože bližší zkoumání je nemožné, když obsah je nepřístupný, tak je tím pádem také nemožné nařídit smazání dat.

Obecné poznámky o tom, že je nutné zhodnotit postoj obviněného k dešifrování (odst. 81), už na tom nezmění nic, když Nejvyšší soud v citovaných pasážích jasně řekl, jaké konkrétní podmínky by musely být splněny. Srov. též odst. 80 usnesení:

„Takový poznatek se – promítnuto do poměrů projednávané věci – musí opírat o konkrétní skutková zjištění, která odůvodní takovou míru pravděpodobnosti, že v daných elektronických zařízeních se nachází data, jejichž existence s ohledem na obvyklý chod věcí odůvodní rozhodnutí o uložení ochranného opatření [...]“

Bez dešifrování se „konkrétní skutková zjištění“ pochopitelně těžko najdou.

Lze uzavřít, že kromě uložení výslovného pokynu „vraťte data“ učinil Nejvyšší soud vše, aby byla

data vrácena. Když Nejvyšší soud stanovil tak přísné, v praxi nesplnitelné podmínky pro případné nevrácení datových nosičů, nižší soud samozřejmě datové nosiče vrátil, včetně nesmazaných dat s bitcoiny. Bez bližšího zkoumání obsahu dat (které bylo nemožné) a bez jednoznačného závěru o takovém obsahu (který byl nemožný) nebylo možno postupovat jinak. Hlavní díl odpovědnosti na tom ovšem nese Nejvyšší soud.

Řadový státní zástupce jako obětní beránek?

Paradoxně byl kárně postižen státní zástupce za to, že nepodal opravný prostředek a nechtěl, aby nižší soud šel proti právnímu názoru Nejvyššího soudu. Skutečně netuším, čím státní zástupce mohl v této věci ohrozit důvěru v odbornost a důslednost postupu státního zastupitelství, když přijal to, co mu říkaly hned dva soudy (Krajský soud v Brně a Nejvyšší soud), a s ohledem na to, odkud šel ten právní názor, nedala se čekat změna rozhodnutí druhostupňovým soudem.

Zdůvodnění, které prošlo veřejným prostorem, nedává příliš smysl:

„Nebyla tam nová nebo překvapivá informace; za této situace bylo na místě si ponechat lhůtu. Je to nedůslednost charakteru, že to naplňuje znaky kárného provinění,“ uvedl předseda senátu. [3]

Pokud bylo na místě podat opravný prostředek, pak měl podat opravný prostředek, ale z výše popsaných důvodů by to za tehdejšího stavu dokazování neuspělo. A jaký důvod by mělo ponechávat si lhůtu jen proto, aby ji státní zastupitelství nakonec nechalo uběhnout? Vždyť sám kárný senát prohlásil, že nic v rozhodnutí KS v Brně nebylo překvapivého, tak právě proto (!) byl státní zástupce jistě schopen na místě učinit kvalifikované rozhodnutí, co dál.

Z dob vlastního působení na státním zastupitelství vím, kolik návrhů je podáváno čistě z alibizmu, neboť řadovým státním zástupcům je shora vyslán signál „hlavně aby někdo neřekl, že jsme byli málo aktivní“. Pokud tento neblahý přístup posvětil ještě kárné senáty a signál se zesílí - a je mi jasné, že každý řadový státní zástupce tohle rozhodnutí zaznamenal a učinil si svůj závěr -, nemyslím si, že by to pomohlo spravedlnosti v Česku.

JUDr. Ing. Jan Vučka,
advokát v Praze

Havlíčkových sadů 1526/7
120 00 Praha 2

Tel.: +420 775 188 252
E-mail: vucka@vucka.cz

[1] Srov. článek *O vydání podezřelých bitcoinů jsme nerozhodli, odmítá kritiku předseda trestního*

kolegia Nejvyššího soudu, k dispozici >>> [zde](#).

[2] „Schované bitcoiny“ jsou samozřejmě značně zjednodušující popis, ale protože zde diskutujeme dílčí právní souvislosti místo technických otázek kryptoměn, snad nám to laskaví čtenáři odpustí. Současně v zájmu zjednodušení nerozebíráme, která část dat byla nešifrovaná (srov. odst. 73 usnesení NS) a která šifrovaná (právě kritická data s kryptoměnami).

[3] Viz např. >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)